

Inventarisatie i.o.v. de provincie Zeeland ‘Goede huisvestingsvoorbeelden en andere provinciale aanpakken arbeidsmigratie’

Maart 2025

De provincie Zeeland heeft behoefte aan een notitie die kan dienen als provinciaal vertrekpunt voor een gesprek met Zeeuwse gemeenten over een gezamenlijke aanpak arbeidsmigratie. De provincie heeft daarom het Expertisecentrum Flexwonen gevraagd om een verkenning uit te voeren die ingaat op de volgende twee punten:

1. Een overzicht met goede voorbeelden van huisvesting voor arbeidsmigranten¹ elders in het land;
2. een overzicht met ‘lessons learned’ van andere provinciale aanpakken inclusief een actuele stand van zaken. Met aandacht voor zowel de provinciale rol als de bevoegdheid van gemeenten.

Hieronder volgt een overzicht van de bevindingen.

Ad1) Goede huisvestingsvoorbeelden van buiten Zeeland

De adviezen van het Aanjaagteam bescherming arbeidsmigranten onder leiding van Emile Roemer worden breed gedragen en omgezet in wet- en regelgeving. Dat is een goede beweging. Immers, arbeidsmigranten zijn geen tweederangsburgers. Zij verdienen dus ook goede en fatsoenlijke huisvesting. Met de adviezen van het aanjaagteam ligt er een enorme uitdaging. Niet alleen de kwaliteit van de huisvesting en van de huurrelatie moet verbeteren, ook moet er heel veel bijgebouwd worden om de huisjesmelkers buiten spel te zetten. De behoefte aan tijdelijke huisvesting is permanent. Daarom is het verstandig om zoveel mogelijk voor permanente of langdurige oplossingen te kiezen en zo in de exploitatie ruimte voor de gewenste kwaliteit te maken. Kwaliteit van gebouwen en van beheer waar zowel de internationale medewerkers, als de mensen die in de omgeving wonen beter van worden. Gemeenten, werkgevers en huisvesters moeten die uitdaging samen aanpakken.

Het goede nieuws is: goede huisvesting ‘in de geest van Roemer’ blijkt prima te kunnen. Het Expertisecentrum Flexwonen heeft afgelopen jaren tientallen huisvestingprojecten voor arbeidsmigranten beschreven en ontsloten via de zogeheten praktijkvoorbeeldenkaart flexwonen². Ter inspiratie hebben we 10 goede huisvestingvoorbeelden geselecteerd³, die naar aard en omvang passen bij de schaal van Zeeuwse gemeenten. Onder goed wordt o.a. verstaan: de kwaliteit van de huisvesting voldoet minimaal aan het SNF- of AKF-keurmerk, er wordt een redelijke huur gevraagd, er zijn goede afspraken gemaakt met zowel de gemeente als omwonenden en last but not least: de arbeidsmigranten zijn tevreden. Van ieder project geven we een korte projectomschrijving, kenmerken en een foto.

1. Bio Brass, gemeente Zeewolde

Het biologische landbouwbedrijf Bio Brass heeft in het najaar van 2023 op eigen terrein zestien huizen laten plaatsen voor de huisvesting van zijn internationale werknemers. Elk huis heeft beneden een woonkamer, keuken en badkamer. Op de eerste verdieping zijn

¹ We gebruiken in deze notitie de term ‘arbeidsmigranten’. Dat is de groep migranten die naar Nederland komt om primair economische motieven en maximaal een maximaal modaal salaris verdient. Het begrip ‘internationale werknemer’ is wat breder: zij omvat ook migranten die meer dan modaal verdient.

² Zie ook flexwonen.nl/praktijkvoorbeelden

³ Bij de selectie hebben we bestaande Zeeuwse huisvestingsprojecten buiten beschouwing gelaten

vier 1-persoonsslaapkamers, zodat iedereen voldoende privacy heeft. In totaal is er plaats voor 64 bewoners. Huisvester Homeflex zorgt voor het beheer. De werkgever wilde arbeids- en huurcontracten graag gescheiden houden.

Projectkenmerken

- Aantal woningen: 16
- Aantal bewoners: 64
- Oppervlakte woningen: 72m²
- Aantal personen per woning: 4
- Aantal personen per slaapkamer: 1
- Huurprijs: € 150,- per persoon per week all in
- [Meer info>](#)

2. , gemeente Oirschot

Aspergeteler heeft sinds 2024 de bestaande groepshuisvesting op eigen terrein uitgebreid met 24 tweepersoonswoningen. De appartementen hebben een eigen badkamer, keuken, zijn energiezuinig, geluidsarm en brandveilig. De verlichting is dimbaar en de ramen zijn met rolluiken te verduisteren. Dat is met name plezierig voor de nachtwerkers die overdag moeten kunnen slapen. Het beheer wordt door uitgevoerd. Het aspergeseizoen duurt slechts enkele maanden maar de appartementen hoeven daarna niet leeg te staan: mag ze ook verhuren aan werknemers van andere bedrijven in de regio.

Projectkenmerken

- Aantal woningen: 24
- Aantal bewoners: 48
- Oppervlakte appartement: 40m²
- Aantal personen per appartement: 2
- Aantal personen per slaapkamer: 2
- [Meer info>](#)

3. Flex Campus Hapert, gemeente Bladel

Tussen het Kempisch Bedrijven Park en de bebouwde kom van Hapert is een permanent gebouw met 120 studio's van 34 vierkante meter verzeen, waar in totaal 240 arbeidsmigranten gehuisvest zijn. De campus heeft goede voorzieningen, zoals een kleine winkel, twee sportvelden, wasmachines en drogers, internet, glasvezel en 144 parkeerplaatsen. Er is altijd een beheerder op het complex aanwezig, die in dienst is van Van Heugten Beheer.

Projectkenmerken

- Aantal woningen: 120 studio's
- Aantal bewoners: 240
- Oppervlakte appartement: 34 m²
- Aantal personen per appartement: 2
- Aantal personen per slaapkamer: 1 of 2
- Huurprijs € 50,- tot € 85,- per persoon per week all-in
- [Meer info>](#)

4. Glastuinbouwbedrijf Polman, Erica, gemeente Emmen

Polman BV is een modern glastuinbouwbedrijf, het heeft een vaste kern van twintig medewerkers in dienst. Om de ongeveer dertig jaarlijks terugkerende seizoensmedewerkers onderdak te binden, heeft Polman besloten zelf kwalitatief goede

huisvesting te realiseren bij het bedrijf, inclusief beheer vanuit de eigen organisatie. Begin 2022 is er een modulair gebouw geplaatst bestaande uit elf appartementen voor in totaal 24 personen. Er is een gezamenlijke ruimte op tien meter afstand van het woongebouw.

Projectkenmerken

- Aantal woningen: 11
- Aantal bewoners: 24
- Oppervlakte appartement: 36m² (2 personen) en 48m² (3 personen)
- Aantal personen per appartement: 2 of 3
- Aantal personen per slaapkamer: 1 (m.u.v. stelletjes)
- Huurprijs: €45,- per persoon per week all-in
- [Meer info>](#)

5. Huisvestinglocatie voor internationale medewerkers, gemeente Zevenaar

In een voormalig Rabokantoor op bedrijventerrein Mercurion heeft HAG⁴ in 2021 een huisvestingslocatie voor internationale medewerkers geopend. Het kantoorpand is volledig verbouwd en biedt nu ruime, een- en tweepersoonskamers. Elke verdieping beschikt over een douche- en toiletruimte, wasserette, keuken, recreatieruimte en eetzaal. Uitzendgroep Flexfamily zorgt voor 24/7 toezicht door twee beheerders die zelf in het pension wonen.

Projectkenmerken

- Transformatie bestaand pand
- Aantal woningen: 83 2-persoonskamers, 16 1-persoonskamers
- Aantal bewoners: 182
- Oppervlakte kamers: 13m² (1-persoons) en 19m² (2-persoons)
- Huurprijs: € 90,- per persoon per week all-in
- [Meer info>](#)

6. KAFRA Tower, gemeente Venray

KAFRA Housing heeft op bedrijventerrein Keizersveld in Venray tijdelijke huisvesting voor 92 arbeidsmigranten gerealiseerd. De locatie is een modulaire woontoren van vier verdiepingen. Er zijn zestien appartementen voor elk vier personen, met voor elke bewoner een eigen slaapkamer. Daarnaast zijn er voor stelletjes veertien tweepersoonsstudio's, met slaapkamer, keuken, douche en toilet. Verder zijn er zogeheten Welfare Officers aanwezig op de locatie.

Projectkenmerken

- Aantal woningen: 30
- Aantal bewoners: 92
- Oppervlakte appartement: 50m²/studio 25m²
- Aantal personen per appartement: studio 2 personen/appartement 4 personen
- Aantal personen per slaapkamer: 1 m.u.v. stelletjes
- Huurprijs: ca. € 85,- per persoon per week all-in
- [Meer info>](#)

⁴ Huisvesting Arbeidsmigranten Group is een bedrijf actief in vastgoedbeheer

7. Stay at Cox, gemeente Horst aan de Maas

Cox Aardbeien is een familiebedrijf gericht op de aardbeienteelt. Voor haar medewerkers biedt zij huisvesting, die verdeeld is over twee permanente gebouwen. Daarin zijn totaal negentien wooneenheden gerealiseerd, elk geschikt voor zes personen. Een wooneenheid bestaat uit twee tweepersoonsslaapkamers en twee eenpersoonsslaapkamers, een keuken, douche, toilet en een wasmachine. Er is een receptie, verder zijn er geen gezamenlijke ruimtes aanwezig. De huisvestingsaccommodatie wordt 24/7 door parkmanagers beheerd.

Projectkenmerken

- Aantal woningen: 19
- Aantal bewoners: 114
- Oppervlakte appartement: 90m2
- Aantal personen per appartement: 6
- Aantal personen per slaapkamer: 1 of 2
- Huurprijs: € 85,- euro per persoon per week all-in (excl. BTW)
- [Meer info>](#)

8. Logiescentrum Agriport, gemeente Hollands Kroon

Uitzendorganisatie NL-Jobs realiseerde in Middenmeer, gemeente Hollands Kroon, een permanent logiesgebouw met 180 kamers voor 360 arbeidsmigranten. Behalve woonruimten bevat het gebouw ook gemeenschappelijke ruimten, een winkel met Oost-Europese producten en zijn er diverse sportmogelijkheden. Er zijn 113 parkeerplaatsen op het terrein. De arbeidsmigranten fietsen naar hun werk op Agriport zelf. Het beheer wordt georganiseerd door een combinatie van NL Realty en NL Jobs.

Projectkenmerken

- Aantal woningen: 180
- Aantal bewoners: 360
- Oppervlakte appartement: 30 m2
- Aantal personen per appartement: 2
- Aantal personen per slaapkamer: 2
- Huurprijs: € 102,- per persoon per week all-in
- [Meer info>](#)

9. Atik Village, gemeente Roosendaal

Atik uitzendbureau realiseerde in Roosendaal een nieuw complex met 56 zelfstandige vijfkamerappartementen van 80 m². Het gaat om een permanent gebouw. Per appartement kunnen vier arbeidsmigranten gehuisvest worden, die over een eigen slaapkamer beschikken en een woonkamer, keuken en sanitaire voorzieningen delen. De twee gebouwen liggen tegenover het nieuwe distributiecentrum van Lidl. Er is 24/7 een eigen beheerder aanwezig.

Projectkenmerken

- Aantal woningen: 56
- Aantal bewoners: 224
- Oppervlakte appartement: 80m2
- Aantal personen per appartement: 4
- Aantal personen per slaapkamer: 1
- Huurprijs: € 125,- per persoon per week all-in
- [Meer info>](#)

10. Elsenbosch in Honselersdijk, gemeente Westland

HomeFlex realiseerde in Honselersdijk met een tijdelijke vergunning een complex voor huisvesting van arbeidsmigranten. Het project biedt huisvesting aan 444 bewoners in 36 driepersoonseenheden en 84 vierpersoonseenheden. Binnen de appartementen hebben de bewoners een eigen slaapkamer en delen zij een woonkamer met keuken en de sanitaire voorzieningen. De beheerder woont op het complex. Sinds maart 2022 zijn er ook Oekraïense vluchtelingen gehuisvest op deze locatie.

Projectkenmerken

- Aantal woningen: 120 (1 beheerderswoning, 86 woningen voor arbeidsmigranten en 33 voor vluchtelingen)
- Aantal bewoners: 444 (120 vluchtelingen, 324 arbeidsmigranten)
- Oppervlakte appartement: 51 m² en 67 m² (voor resp. 3 en 4 personen)
- Aantal personen per appartement: 3 of 4
- Aantal personen per slaapkamer: 1 (m.u.v. stelletjes)
- Huurprijs: € 125,- tot € 130,- per person per week all-in
- [Meer info>](#)

Belangrijke lessen uit de goede voorbeelden zijn:

- ✓ **Sociaal beheer:** In woonprojecten waar veel mensen samen wonen, voorzieningen delen en dat ook nog eens relatief kort doen, is altijd enige vorm van regulering en toezicht nodig. Een goed en doortastend beheer is niet alleen nodig om het leefklimaat in het woongebouw voor iedereen prettig te houden, maar ook om de relatie met de omgeving goed te houden. Bij de start van dergelijke projecten kan al veel verzet ontstaan en een goed beheerplan waarbij omwonenden desgewenst worden betrokken kan veel problemen voorkomen. Het SNF en AKF-keurmerk stellen geen specifieke eisen aan de wijze waarop het beheer is georganiseerd. Het is dus heel goed mogelijk dat een gemeente naast het SNF- of AKF-keurmerk aanvullende eisen stelt aan het beheer.
- ✓ **Permanente of langdurige oplossingen:** de behoefte aan tijdelijke huisvesting is permanent. Daarom is het verstandig om zoveel mogelijk voor permanente of langdurige oplossingen te kiezen en zo in de exploitatie ruimte voor de gewenste kwaliteit te maken. Kwaliteit van gebouwen en van beheer waar zowel de internationale medewerkers, als de mensen die in de omgeving wonen beter van worden. Aan het toekennen van een permanente vergunning mogen dan natuurlijk wel eisen worden gesteld.
- ✓ **Verdienmodel of niet:** Huisvesting is voor de werkgevers en uitzenders die het netjes doen geen verdienmodel. Zij moeten steeds meer moeite doen om voldoende mensen aan zich te binden en leggen daarom vaak toe op de huisvesting. Voor de vastgoedeigenaren kan dat anders liggen. Vastgoedpartijen die serieuze, langdurige relaties met werkgevers willen aangaan zullen er niet op toeleggen, maar kunnen wel kwaliteit leveren tegen een aanvaardbaar rendement. Er zijn echter ook veel cowboys en huisjesmelkers in deze markt actief die keihard misbruik maken van de schaarste. Er is o.a. bij Expertisecentrum Flexwonen wel informatie te krijgen over wie een goede trackrecord hebben en wie niet.

Ad2) Andere provinciale aanpakken

Om zicht te krijgen hoe andere provincies zich verhouden tot het dossier arbeidsmigratie hebben we in februari 2025 deskresearch gedaan en een belronde gehouden onder de andere 11 provincies. In de bijlage staat een overzicht van de belangrijkste bevindingen.

Hieronder beschrijven we de hoofdlijnen van de provinciale aanpakken aan de hand van de vier volgende haakjes:

- a) Stand van zaken
- b) Rol(len) provincie
- c) Lessons learned
- d) Verwachtingen toekomst

a. Stand van zaken provinciale aanpakken (behalve Zeeland)

- Er is een grote diversiteit in aanpak. Zo hebben enkele provincies helemaal *geen* specifieke aanpak (zoals Groningen, Friesland en Utrecht). Andere provincies zijn *op zoek naar een geschikte aanpak* (zoals Drenthe en Zeeland) en weer anderen zijn *actief aan de slag* (zoals Overijssel, Gelderland, Zuid-Holland en Limburg). De provincie Brabant heeft een *programma arbeidsmigratie 'gedraaid'* in de periode 2019 - 2021. Zij gaat er vanuit dat met de tot stand gekomen samenwerking en afspraken gemeenten en regio's in positie zijn gebracht en zelf aan de slag gaan met beleid en initiatieven.
- In de aanpakken zelf zijn ook verschillen te constateren. Sommige provincies benaderen het vraagstuk primair als ruimtelijk vraagstuk (zoals Friesland, Flevoland en Noord-Holland) waarbij de focus voornamelijk ligt bij huisvesting.

Andere provincies hebben voor een bredere aanpak gekozen waarbij naast het domein wonen ook economie is betrokken (Zuid-Holland) en welzijn (Gelderland, Limburg)

- Belangrijke sturingsmogelijkheden bieden de provinciale omgevingsverordening en -visie. Zuid-Holland heeft twee jaar geleden (vooralsnog als enige provincie) het huisvestingseffect bij bedrijfsvestiging/uitbreiding opgenomen in de omgevingsverordening (Zeeland heeft hierover sinds 2025 ook een stuk opgenomen in de verordening). Diverse provincies verwachten meer sturingsmogelijkheden te krijgen door de Wet Regie Volkshuisvesting (via o.a. het volkshuisvestingsprogramma en de woonzorgvisie)
- Marktpartijen worden in sommige aanpakken actief betrokken (zoals Overijssel, Gelderland en Limburg). Bij andere provincies niet.

b. Rollen provincie

De rollen die de provincies oppakken zijn divers. De belangrijkste rollen zijn:

- *Faciliteren*: door alle provincies
- *Agenderen*: door o.a. Overijssel, Gelderland, Limburg, Noord- en Zuid-Holland
- *Stimuleren*: Overijssel, Gelderland, Limburg, Noord- en Zuid-Holland
- *Reguleren*: Limburg, Zuid-Holland

c. Lessons learned

Als provincies reflecteren op hun aanpak kunnen de volgende lessen worden geleerd:

- Provincies die tot op heden geen actieve rol hebben opgepakt, constateren dat 'het vraagstuk wel leeft' (zoals Groningen en Friesland) of dat 'een actieve rol van de provincie nodig is' (Overijssel)
- 'Het is een vraagstuk met veel perspectieven, dat lastig in beleid te verankeren is' (Drenthe). In aanvulling daarop: 'De focus op sec huisvesting is onvoldoende. We moeten ook het economisch perspectief meenemen' (Flevoland, Zuid-Holland). Limburg stelt: 'De sleutel tot het verbeteren van de woon- en werkomstandigheden van arbeidsmigranten ligt in een integrale benadering van arbeidsmigratie'
- 'We moeten vaker afstemming zoeken met andere provincies' (Drenthe)
- De provincie heeft een belangrijke verbindende en aanjagende rol gespeeld. De gemeenten en regio's zijn nu aan zet (Brabant).

d) Verwachtingen toekomst

Provincies kijken op verschillende manieren aan tegen toekomstige rol in het dossier arbeidsmigratie:

- Enkele provincies willen *nog dit jaar* verkennen of er een rol voor hen is weggelegd en zo ja welke (zoals Groningen, Drenthe, Flevoland, Utrecht)
- Friesland *weet het nog niet* mede door gebrek aan capaciteit
- Overijssel gaat *dit jaar van start*
- Andere provincies vervolgen hun aanpak in aangepaste vorm. Zo focust Gelderland zich sec op regio's die 'willen', Zuid-Holland kiest voor 'inzet op monitoring huisvestingsbehoefte, bewustwording en sturing huisvestingseffecten van bedrijvigheid en het stimuleren van regionale samenwerking. Limburg wil via haar recent gestarte programma de samenwerking tussen stakeholders coördineren en stimuleren'.

Bijlage: provinciale aanpakken arbeidsmigratie stand maart '25

Provincie	Stand van zaken	Huidige rol(len)	Lessons learned	Toekomst
Groningen	We hebben geen beleid. We willen daar wel mee aan de slag maar zijn er niet aan toegekomen door een gebrek aan capaciteit.	Niet concreet	Het vraagstuk leeft in Groningen en er wordt ook van ons een rol verlangd.	We willen dit voorjaar verkennende gesprekken gaan voeren.
Friesland	We hebben vooralsnog geen actieve coördinerende rol op dit dossier. Ruimtelijk is wel e.e.a. geregeld in de Omgevingsverordening Fryslân. B.v. over de revitalisering van vakantieparken of VAB's. Er zijn gemeenten die een actieve rol vragen van de provincie.	Niet concreet	Het vraagstuk leeft bij enkele specifieke gemeenten.	We zijn nog niet zover of we een actieve rol moeten oppakken. Daarnaast hebben we nu ook nog geen capaciteit beschikbaar.
Drenthe	We zijn nog zoekende en zijn de laatste tijd iets meer bij het dossier betrokken. We wilden het vraagstuk aanpakken via economische pijler maar focussen nu toch eerst op de huisvesting. En we proberen het ook via het thema 'ondermijning' aan te vliegen. In de huidige POV hebben we niks opgenomen over de huisvesting van arbeidsmigranten, maar zeggen we wel iets over vakantieparken, woningbouw en recreatie in het buitengebied. Op basis daarvan formuleren we een beleidsregel die huisvesting van arbeidsmigranten onder voorwaarden mogelijk maakt. Maar echt beleid is er nog niet. Dat heeft ook te maken met de onduidelijkheid die er in Den Haag is. Wij willen in Drenthe de mensen goed huisvesten en zien Roemer daarvoor als minimale eis. Aangezien het geen vastgestelde eis is, is het moeilijk om ergens in op te nemen. In 2026 wordt de POV gewijzigd en hopen we de huisvesting van arbeidsmigranten met huisvestingsnormen op te kunnen nemen in de verordening/visie.	faciliteren	Het is een vraagstuk met veel perspectieven dat zich niet makkelijk in beleid laat verankeren. Wij merken ook dat we wat vaker afstemming moeten zoeken met andere provincies van hoe zij het doen.	We hopen binnenkort een regievoerende rol te hebben. We zien een haakje met de wet Regie om het vraagstuk op te pakken. Hoe dat precies vorm moet krijgen, is nog zoeken. We willen als provincie doorpakken. Ambtelijk is er draagvlak.
Overijssel	In mei '23 is er een motie aangenomen die het college opriep werk te maken van de ondersteuning aan gemeenten en marktpartijen. Op basis daarvan is een procesregisseur aangesteld die een programmaplan gemaakt heeft (nog niet openbaar) dat rust op drie lijnen:	Ondersteunen gemeenten en stimuleren samenwerking	Een actieve rol van de provincie is nodig om tot meer en betere huisvesting te komen.	Start programmaplan op korte termijn. Dat betekent kennissessies voor gemeenten en informatiedelingsessies met marktpartijen.

	1. Ondersteuning gemeenten 2. Samenwerking marktpartijen en andere overheden 3. Evaluatie en monitoring Programmaplan wordt binnenkort openbaar. Uitvoering van het programmaplan is gestart.	marktpartijen en overheden		
Provincie	Stand van zaken	Huidige rol(len)	Lessons learned	Toekomst
Flevoland	We hebben al enige tijd een beleidsregel die zich richt op de huisvesting van arbeidsmigranten in het buitengebied. Door de behoefte aan maatwerk kunnen gemeenten ook gebruik maken van een experimentkader waardoor meer mogelijk is. De provincie heeft in 2019 onderzoek gedaan naar aantallen en huisvestingsbehoefte. Afgelopen jaar heeft actualisatie daarvan plaatsgevonden. Binnenkort zal beeldvormend een gesprek met Provinciale Staten worden opgestart. Doel is om een opdracht op te halen voor beleid omtrent grootschalige huisvesting voor doelgroepen (waaronder arbeidsmigranten).	faciliteren	De focus op sec huisvesting is ontoereikend. Ook het economisch aspect moet worden meegewogen.	De uitkomsten van het onderzoek worden ook gebruikt voor herijking van de provinciale rol over met name grootschalige huisvesting. Daarin zullen we ook nadrukkelijk het economisch aspect meewegen en bij het accommoderen van bedrijven huisvesting aan de orde stellen. Dit alles zal worden betrokken bij het opstellen van nieuw beleid.
Gelderland	Vanaf november '24 is een procesregisseur aan de slag gegaan met als opgave het organiseren van beweging in de Gelderse opgave. De regisseur zet allereerst in op beweging in de drie regio's waar al eerste afspraken zijn gemaakt (Rivierenland, Achterhoek, Groene Metropoolregio). Bouwstenen voor beweging zijn: • Het creëren van 'organisatorische regionale massa en verbinding' • Het ontsluiten van bestaande tools, handvatten en goede voorbeelden • Het organiseren van regionale taskforces waarin overheid, markt/stakeholders zijn georganiseerd • Het creëren van cijfermatige onderbouwing van de opgave en tools om de regionale voortgang te monitoren.	Faciliteren en stimuleren	Regionale afspraken staan niet garant voor resultaat.	We gaan inzetten op beweging in de drie regio's. Na een half jaar wordt de opdracht meerjarig aanbesteed. Mogelijk volgt dan stimulerende ondersteuning aan de drie 'achterblijvende regio's'.

Provincie	Stand van zaken	Huidige rol(len)	Lessons learned	Toekomst
Utrecht	Afgelopen jaar heeft de provincie een woonzorgbehoefteonderzoek laten uitvoeren naar de aandachtsgroepen, dus ook naar arbeidsmigranten. Er ligt dus een kwantitatieve opgave o.b.v. dit rapport, maar voorlopig blijft de invulling van deze opgave een gemeentelijke aangelegenheid.	Niet concreet	geen	In de toekomst zal de provincie een rol moeten opnemen rond de huisvesting van aandachtsgroepen. Dat kan heel 'smal' zijn doordat de provincie de huisvestingsopgave arbeidsmigranten in haar volkshuisvestingsprogramma opneemt en toeziet dat gemeenten in hun volkshuisvestingsprogramma ingaan op de aantallen en de opgave van de huisvesting van arbeidsmigranten. Maar het kan ook 'breed' zijn doordat we gemeenten meer kaders/richtlijnen meegeven in ons volkshuisvestingsprogramma voor deze opgave. Dit wordt komende maanden vormgegeven door interne gesprekken op ambtelijk en bestuurlijk niveau en externe gesprekken met o.a. de regio's en gemeenten.
Noord-Holland	De provincie: • Heeft cijfers over arbeidsmigratie voor gemeenten inzichtelijk gemaakt. Deze worden gebruikt als input voor gemeentelijke volkshuisvestingsprogramma's • Heeft locatieonderzoek gedaan samen met gemeenten in de Noordkop. Daarna heeft de regio aangegeven 'het zelf te willen doen'	Niet concreet	Geen	Onbekend

	Is bezig met een traject om te komen tot aanpassing van de omgevingsvisie en verordening			
Provincie	Stand van zaken	Huidige rol(len)	Lessons learned	Toekomst
Zuid-Holland	Tot 2021 liep een provinciaal programma huisvesting arbeidsmigranten met experimenten, onderzoek en kennisdeling. De provincie heeft verder ruimtelijk gefaciliteerd: zij heeft inzichtelijk gemaakt wat er wel/niet kon en tevens de ruimtelijke mogelijkheden om te huisvesten uitgebreid (bv. in de greenports). We zijn nu bezig met de herziening van het omgevingsbeleid op gebied van het huisvestingseffect (effectrapportage). Twee jaar geleden heeft de provincie (vooralsnog als enige) het zogeheten huisvestingseffect bij bedrijfsvestiging/uitbreiding al opgenomen in de Omgevingsverordening. Toen is ook de kwaliteit van huisvesting ('SNF of beter') opgenomen.	faciliteren	We leren, zodat we steeds weer nieuwe elementen toevoegen. Zo is het perspectief economie meer in beeld gekomen.	We willen stimuleren dat: - gemeenten de behoefte aan huisvesting monitoren en de mogelijkheden hoe ze dat willen doen opnemen in hun woonzorgvisie, woningbouwprogrammering en omgevingsvisie; - gemeenten eerder (dan wanneer al een bedrijf in zicht is) nadenken over de huisvestingseffecten van bedrijvigheid. Ook het belang van regionaal afstemmen hoort daarbij. Dat laatste willen we aan de verordening toevoegen. We willen ook veel actiever naar de economie kijken. Wat voor economie willen we zijn? We verwachten eind juni een perspectiefnota die ingaat op vragen als 'hoeveel arbeidsmigranten hebben we? In welke sectoren? Hoe ontwikkelen die sectoren zich? Wat betekent

				dat voor huisvesting, ruimtegebruik, infrastructuur en maatschappelijke impact? De vraag is ook: welke sturingsmogelijkheden heeft de provincie hierbij? We zijn ook voornemens regionale samenwerking te stimuleren. Het is nog niet helemaal duidelijk hoe we dat doen, wel voorkeur voor gemeenten en marktpartijen. In het kader van de Wet Versterking Regie is het van belang dat de provincie bepaalt welke rol zij hierin neemt.
Provincie	Stand van zaken	Huidige rol(len)	Lessons learned	Toekomst
Noord-Brabant	Van 2019 t/m 2021 met een uitloop in 2022 heeft de provincie een integrale aanpak arbeidsmigratie uitgevoerd vanuit de beleidsvelden Economie, Arbeidsmarkt, Samenleving, Wonen en Handhaving. Deze aanpak resulteerde o.a. in regionale afsprakenkaders en start van de pilot Brabantse Migratie Informatie Punten (inmiddels WIN-punten).	faciliteren	De provincie heeft een belangrijke verbindende en aanjagende rol vervuld. Met de tot stand gekomen samenwerking en regionale afspraken zijn gemeenten en regio's in positie gebracht en zelf aan de slag met beleid en initiatieven.	Als bestuurders uit gemeenten/regio opnieuw behoefte zouden hebben aan een specifieke provinciale rol op dit thema kunnen ze dit gezamenlijk voorleggen.
Limburg	De provincie Limburg is actief via een: 1. Provinciale stuurgroep en taskforce: In 2018 stuurde Ondernemend Limburg een brandbrief naar de provincie over huisvestingsmogelijkheden voor arbeidsmigranten. Dat leidde tot een samenwerkingsverband in de vorm van een stuurgroep en taskforce. De provincie is daarin bestuurlijk vertegenwoordigd door coördinerend portefeuillehouder Van Caldenberg. 2. Waardig Wonen en Werken Integrale aanpak arbeidsmigratie Limburg 2025-2027: Deze is	regulerend en regisserend	De sleutel tot het verbeteren van de woon- en werkomstandigheden van arbeidsmigranten ligt in een integrale benadering van arbeidsmigratie	Er is behoefte aan sterkere wetgeving, effectieve uitvoering, monitoring en handhaving. De Provincie Limburg speelt hierin een centrale rol in de periode 2024-2027 door de samenwerking tussen stakeholders te coördineren en stimuleren.

	gemaakt op basis van een motie en kent drie pijlers: a. Wonen/Ruimte. b. Economie en Arbeidsmarkt en c. Sociale cohesie Verder proberen we in het nog op te stellen provinciale acquisitiebeleid de bedrijfseffectrapportage mee te nemen als instrument bij de afweging van de effecten bij vestiging of uitbreiding van bedrijvigheid.			
--	--	--	--	--